

«ممنون، کیسه نمی‌خوام»

«ممنون کیسه نمی‌خوام» این جمله را که می‌گوید، صندوقدار جواب می‌دهد «ای کاش همه مثل شما بودن».

«ممنون کیسه نمی‌خوام» این جمله را که می‌گوید، صندوقدار جواب می‌دهد «ای کاش همه مثل شما بودن».

میوه‌ها، پیاز و سیب زمینی‌هایی که خریده را داخل همان کیسه توری می‌ریزد که همراه خودش آورده، کش دور کیسه را جمع می‌کند و می‌رود.

واکنش فروشنده‌ها و صندوقدارها به خریدارانی که همراه خودشان کیسه‌های پارچه‌ای یا توری می‌آورند، جالب است. برخی برای تشویق مشتری و دیگران تخفیف می‌دهند و برخی فقط تحسین می‌کنند. با این حال توجه مردم به استفاده از کیسه‌های پارچه‌ای هم قابل توجه شده است گرچه در کنار این افراد برخی دیگر هم هستند بعد از خریدشان در فروشگاه‌های زنجیره‌ای، سعی می‌کنند چند کیسه اضافی هم برای زباله‌های خانه‌شان بردارند.

در کنار مصرف کیسه‌های پارچه‌ای، عرضه کیسه‌های تجدیدپذیر هم می‌تواند حال محیط زیست را بهتر کند، گرچه قیمت این کیسه‌ها بالاتر از کیسه‌های پلاستیکی معمولی است. محصولات تجدیدپذیر قابلیت بازگشت سریع به محیط زیست را دارند اما به هر حال تأثیر خود را روی محیط زیست می‌گذارند. ورود میکروپلاستیک‌ها به چرخه غذایی جانوران و به تبع آن انسان، آلودگی در منابع آبی و آب‌های زیرزمینی، آلودگی خاک و غیره از جمله مواردی است که در نتیجه مصرف بالای پلاستیک به وجود آمده است.

هر ساله میلیون‌ها تن پلاستیک که بیشتر از سوخت‌های فسیلی تولید می‌شود به محیط زیست نفوذ پیدا می‌کند و به قطعات کوچک و کوچک‌تر تجزیه می‌شود. با توجه به مطالعات انجام گرفته، میکروپلاستیک‌ها به طور فزاینده‌ای در برخی از اندام‌های انسان از جمله ریه‌ها، طحال، کلیه‌ها و سایر اندام‌های بدن شناسایی شده‌اند. همچنین اینکه ما این ذرات موجود در هوا را تنفس می‌کنیم، ممکن است چندان شوکه‌کننده نباشد.

به گفته محققان، مصرف مواد پلاستیکی بزرگترین عامل تلف شدن موجودات دریایی و ۸۰ گونه جانوری مختلف در دنیا است که بنابر اعلام کارشناسان تلف شدن بر اثر بلعیدن هر یک از این مواد پلاستیکی با سرعت اتفاق نمی‌افتد و احتمالاً بدون درد نیست و یک روش بسیار وحشتناک مردن است.

در حال حاضر بسیاری از کشورهای سعی می‌کنند استفاده از پلاستیک را به حداقل برسانند به همین دلیل در برخی از کشورهای اروپایی درخواست کیسه پلاستیک از فروشنده با هزینه اضافی همراه است. حتی در برخی از کشورهای از جمله هند به منظور مقابله با بحران آلودگی استفاده از پلاستیک یکبار مصرف ممنوع است چرا که زباله‌های پلاستیکی به منبع مهم آلودگی در هند که دومین کشور پرجمعیت جهان است، تبدیل شده و سالانه حدود ۱۴ میلیون تن پلاستیک در این کشور استفاده می‌شود. در ایران هم سالانه بیش از سه میلیون تن پلاستیک تولید می‌شود. بر اساس تحقیقات انجام شده هر ایرانی روزانه به طور میانگین سه کیسه پلاستیکی استفاده می‌کند که متوسط عمر استفاده از هر کیسه، تنها ۱۲ دقیقه است. برای از بین بردن هر کدام از این کیسه‌ها در طبیعت، بین یک تا ۳۰۰ سال زمان نیاز است. هنگامی که کیسه‌های پلاستیکی به عنوان زباله دور ریخته می‌شوند، به علت ماندگاری بیش از ۳۰۰ سال در محیط، باعث آلودگی محیط زیست می‌شوند. این کیسه‌ها به همراه باد جابه‌جا و وارد رودخانه‌ها و کانال‌های آب می‌شوند، در نتیجه موجب گرفتگی آبراهه‌ها شده و در بسیاری موارد به علت ساکن ماندن آب، زاد و ولد انواع حشرات افزایش پیدا می‌کند. کیسه‌های پلاستیکی در صورت ورود به محیط زیست دریایی، وارد زنجیره غذایی جانوران دریایی می‌شوند و سالانه هزاران گونه از جانوران آبی و پرندگان دریایی به اشتباه بر اثر خوردن این کیسه‌ها و خفگی ناشی از آن می‌میرند.

بر اساس آمارهای جهانی ایران جزء ۲۰ کشور اول دنیا در تولید زباله‌های پلاستیکی است و سالانه حدود ۴ میلیون تن زباله پلاستیکی تولید می‌کند. به گفته ژیلای مهدی‌آقایی - معاون سابق آموزش و مشارکت‌های مردمی سازمان حفاظت محیط زیست - از زباله‌های تولید شده در کشور نیم میلیون تن به کیسه پلاستیکی اختصاص دارد یعنی هر ایرانی روزانه به طور متوسط سه کیسه پلاستیکی مصرف می‌کند که ۹۶ درصد آن مستقیم وارد سطل‌های زباله می‌شود و براساس آمار «World Population Review» در سال ۲۰۲۱ ایران در رتبه ۱۷ تولید زباله‌های پلاستیکی قرار دارد.

در حال حاضر کیسه‌های پلاستیکی به میزان زیادی در میادین تره‌بار و فروشگاه‌ها عرضه می‌شود اما بر اساس آیین‌نامه کاهش مصرف کیسه‌های پلاستیکی که در حال تدوین است، استفاده از کیسه‌های پلاستیکی در این مراکز ممنوع می‌شود و مشتریان برای استفاده از این نوع کیسه‌ها باید مالیات پرداخت کنند.

در گذشته پاکت، جایگزین پلاستیک بود و رفته رفته به دلیل مقرون به صرفه بودن، جای پلاستیک‌ها در فروشگاه‌ها باز شد. در حال حاضر هم طرف‌های پلاستیکی که قابلیت شست و شو دارند، انتخاب مناسبی برای جایگزینی پلاستیک هستند. این ظروف قابلیت استفاده طولانی مدت دارند و می‌توان بعد از هر بار مصرف شسته و دوباره استفاده شوند. همچنین برای کاهش مصرف پلاستیک می‌توان از کیسه‌های پلاستیکی چندبارمصرف استفاده کرد تا با این کار حجم مصرف کیسه‌های پلاستیکی به

طرز چشمگیری کاهش پیدا کند.
روز ۱۲ جولای به عنوان روز جهانی بدون نایلکس نامگذاری شده است. طبق گفته معاون راهبری و هماهنگی اداره کل محیط زیست و توسعه پایدار به منظور استمرار فرهنگسازی و ترویج آگاهی در جهت خودداری از استفاده از کیسه های پلاستیکی و همسو شدن با تاریخ جهانی، همزمان با سایر نقاط دنیا اداره کل محیط زیست و توسعه پایدار در نظر دارد روز ۱۲ تیر (۳ جولای) را به عنوان روز بدون کیسه پلاستیکی در داخل ایران معرفی کند.